

Torsdagen den 7 februari

Kl. 12.00–12.23
14.00–15.15

---

§ 1 Justering av protokoll

Protokollen för den 17 och 18 januari justerades.

§ 2 Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade

att *Janine Alm Ericson* (MP) avsåg sig uppdragen som ledamot i finansutskottet och som suppleant i utrikesutskottet och i socialförsäkringsutskottet,

att *Alice Bah Kuhnke* (MP) avsåg sig uppdraget som ledamot i utrikesutskottet,

att *Karolina Skog* (MP) avsåg sig uppdraget som ledamot i utbildningsutskottet och

att *Gustav Fridolin* (MP) avsåg sig uppdraget som ledamot i EU-nämnden.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade

att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält Erik Ezelius som ledamot i riksdagsstyrelsen och i valberedningen,

att Sverigedemokraternas riksdagsgrupp anmält Mats Nordberg som suppleant i utrikesutskottet samt

att Miljöpartiets riksdagsgrupp anmält Karolina Skog som ledamot i finansutskottet och som suppleant i justitieutskottet och i socialförsäkringsutskottet, Janine Alm Ericson som ledamot i utrikesutskottet, i krigsdelegationen och i Utrikesnämnden, Gustav Fridolin som ledamot i utbildningsutskottet, Alice Bah Kuhnke som ledamot i EU-nämnden, Rasmus Ling som suppleant i finansutskottet och i försvarsutskottet, Emma Berginger som suppleant i civilutskottet, Elisabeth Falkhaven som suppleant i utrikesutskottet, Mats Berglund som suppleant i kulturutskottet och i ut-

bildningsutskottet, Lorentz Tovatt som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet, Maria Gardfjell som suppleant i näringsutskottet och Rebecka Le Moine som suppleant i arbetsmarknadsutskottet.

Förste vice talmannen förklarade valda till

ledamot i finansutskottet
Karolina Skog (MP)

ledamot i utrikesutskottet
Janine Alm Ericson (MP)

ledamot i utbildningsutskottet
Gustav Fridolin (MP)

ledamot i EU-nämnden
Alice Bah Kuhnke (MP)

ledamot i krigsdelegationen
Janine Alm Ericson (MP)

ledamot i Utrikesnämnden
Janine Alm Ericson (MP)

ledamot i riksdagsstyrelsen
Erik Ezelius (S)

ledamot i valberedningen
Erik Ezelius (S)

suppleant i finansutskottet
Rasmus Ling (MP)

suppleant i justitieutskottet
Karolina Skog (MP)

suppleant i civilutskottet
Emma Berginger (MP)

suppleanter i utrikesutskottet
Mats Nordberg (SD)
Elisabeth Falkhaven (MP)

suppleant i försvarsutskottet
Rasmus Ling (MP)

suppleant i socialförsäkringsutskottet
Karolina Skog (MP)

suppleant i kulturutskottet
Mats Berglund (MP)

suppleant i utbildningsutskottet
Mats Berglund (MP)

Prot. 2018/19:49
7 februari
-----

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet
Lorentz Tovatt (MP)

suppleant i näringsutskottet
Maria Gardfjell (MP)

suppleant i arbetsmarknadsutskottet
Rebecka Le Moine (MP)

§ 4 Anmälan om vice gruppledare för partigrupper

Förste vice talmannen meddelade
att Socialdemokraternas partigrupp anmält *Erik Ezelius* som vice
gruppledare för partigrupp och
att Miljöpartiets partigrupp anmält *Janine Alm Ericson* som vice
gruppledare för partigrupp.

§ 5 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2018/19:14

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:14 Gårdsförsäljning
av Sten Bergheden (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 12 februari 2019.

Skälet till dröjsmålet är sjukdom för Sr Hallengren.

Stockholm den 5 februari 2019

Socialdepartementet
Lena Hallengren (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Interpellation 2018/19:32

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:32 Åtgärder för att göra det mer lönsamt för låg-
inkomsttagare att arbeta
av Mattias Karlsson i Luleå (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 26 februari 2019.

Prot. 2018/19:49
7 februari

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 februari 2019
Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Johan Ndure
Departementsråd

Interpellation 2018/19:34

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:34 Finansiering av planerade reformer av Mattias Karlsson i Luleå (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 26 februari 2019.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 februari 2019
Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Johan Ndure
Departementsråd

Interpellation 2018/19:37

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:37 Taket för uppskov med reavinstskatt av Larry Söder (KD)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 26 februari 2019.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 februari 2019
Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Johan Ndure
Departementsråd

Interpellation 2018/19:43

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:43 Nedläggningen av Kronofogdens kontor på mindre orter av Tony Haddou (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 26 februari 2019.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 februari 2019

Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Johan Ndure
Departementsråd

Prot. 2018/19:49
7 februari

Interpellation 2018/19:44

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:44 Nedläggningen av Kronofogden i Arvika av Håkan Svenneling (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 26 februari 2019.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 5 februari 2019

Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Johan Ndure
Departementsråd

§ 6 Anmälan om faktapromemoria

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2018/19:FPM32 Meddelande om ett förändrat beslutsfattande för EU:s skattepolitik *COM(2019) 8* till skatteutskottet

§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition
2018/19:40 till näringsutskottet

Redogörelse
2018/19:ÖN1 till konstitutionsutskottet

§ 8 Svar på interpellation 2018/19:39 om arbetslöshetsmålet

Svar på interpellation

Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jan Ericson har frågat mig om jag och regeringen har övergett Socialdemokraternas mål om lägst arbetslöshet i EU till år 2020.

Jag har nyligen svarat på en liknande fråga angående arbetslöshetsmålet. Arbetslöshetsmålet verkade under förra mandatperioden som en styråra för regeringens politik. Samtidigt utvecklades den svenska arbetsmarknaden starkt. Den tidigare regeringens mål om lägst arbetslöshet i EU fanns dock inte med i den nuvarande regeringens regeringsförklaring den 21 januari 2019.

Under den förra mandatperioden ökade antalet sysselsatta med långt över 300 000 personer, varav 200 000 är utrikes födda. Hela jobbtillväxten kom till i reguljära jobb – inte genom subventionerade anställningar. Vi har den högsta sysselsättningsgrad som Eurostat någonsin uppmätt i ett EU-land och den högsta i Sverige på över 25 år. Inget annat EU-land har en större andel av sin befolkning i arbetskraften. Etableringen av nyanlända på arbetsmarknaden går allt snabbare.

Arbetslösheten är nästan nere på 6 procent och minskade med över 1,5 procentenheter under den förra mandatperioden. Drygt halva sänkningen av arbetslösheten bedömdes i budgetpropositionen för 2018 hänföras till den finanspolitik som regeringen förde. Ungdomsarbetslösheten minskade med ca 6 procentenheter under samma period. Andelen som befinner sig i ersättnings- och försäkringssystemen är den lägsta sen 1981. Det underskott på ca 60 miljarder som den tidigare borgerliga regeringen lämnade efter sig har vänts till ett stort överskott. Statsskuldkvoten sjunker och hamnade under 2018 på sin lägsta nivå sedan 1977.

Anf. 2 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Jag tackar arbetsmarknadsministern för svaret, även om hon faktiskt inte riktigt svarar på frågan om regeringen har övergett målet om lägst arbetslöshet i EU år 2020 eller om det bara inte finns med i regeringsförklaringen.

Ylva Johanssons svar är i övrigt en bekräftelse på att vi har gått från en djup finanskris till en stark högkonjunktur. Att arbetslösheten då minskar och sysselsättningen ökar är helt naturligt. Så har det varit i alla svenska högkonjunkturer. Problemet är bara att utvecklingen varit mycket svagare i Sverige än i omvärlden under de senaste fyra åren.

Slovakien, Belgien, Bulgarien, Irland, Estland, Slovenien, Luxemburg, Danmark, Österrike, Storbritannien, Rumänien, Polen, Ungern, Malta, Nederländerna, Tyskland och Tjeckien – vad har alla dessa länder gemensamt? Jo, det är EU-länder med lägre eller rent av mycket lägre arbetslöshet än Sverige. Huvuddelen av dessa länder har dessutom, i likhet med Sverige, de senaste åren uppvisat rekordhög sysselsättningsgrad. Sverige är långt ifrån bäst i klassen; tvärtom har vi tappat mot andra länder.

Fru talman! Arbetsmarknadsministern uttrycker sig av naturliga skäl minst sagt annorlunda i dag jämfört med för fyra år sedan. I en intervju i Svenska Dagbladet den 15 januari 2015 kunde man läsa följande: "År 2020 ska Sverige ha lägst arbetslöshet i EU, och Ylva Johansson anser att ansvaret främst vilar på henne. 'Det är jag som ska göra det,' säger hon. 'Det är inte bara jag, men det är mycket jag. Så jag känner ett jätteansvar'."

Ja, jag tycker att hon borde känna detta ansvar i dag när hon utvärderar sina senaste fyra år. Arbetslösheten har alltså minskat mindre i Sverige än i omvärlden, och i stället för att närma oss målet om EU:s lägsta arbetslöshet har vi alltså halkat ned från 12:e till 18:e eller 19:e plats.

När Sverige under en S-MP-regering har tappat mark mot resten av Europa i högkonjunktur, vad talar då för att samma regering ska lyckas bättre när tiderna blir sämre? Den politik som regeringen nu kommer att bedriva gör ju tvärtom att människor ska arbeta mindre genom till exempel friår och familjedagar. Och skatten sänks inte för dem med lägst inkomster, trots att vi vet att det är där sysselsättningseffekterna av en skattesänkning är störst. Inga åtgärder aviseras för att motverka orimliga effekter av våra bidragssystem, integrationspolitiken lyser med sin frånvaro och det finns dessutom alltför många förslag som direkt skulle slå mot företagande och jobb.

Jag upprepar därför min fråga: Har regeringen på riktigt övergivit sitt arbetslöshetsmål, och i så fall varför? Och var finns regeringens politik för att få fler i arbete?

Anf. 3 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Det är ändå viktigt med lite jämförelse. När jag tog över som arbetsmarknadsminister efter att Moderaterna hade styrt hade vi skyhögt ungdomsarbetslöshet. Den var så hög att vi fick stöd från andra EU-länder för att bekämpa den. Vi hade en mycket hög långtidsarbetslöshet. Fas 3 svämmade över.

Jag är stolt över vad vi åstadkom under förra mandatperioden. Vi vände utvecklingen på ett väldigt starkt sätt. Sysselsättningsgraden ökade under förra mandatperioden med 2,5 procentenheter.

Sverige har haft en stark utveckling på arbetsmarknaden. Andra länder har också haft en stark utveckling på arbetsmarknaden, men inget annat land i EU har en så stor andel av befolkningen i arbetskraften som Sverige har. Vi har ett fantastiskt högt arbetskraftsdeltagande i Sverige, och det är jag stolt över.

Den grupp som står för den absolut största ökningen av arbetskraftsdeltagandet är utrikes födda kvinnor. För tio år sedan var skillnaden i arbetskraftsdeltagande mellan utrikes födda kvinnor och inrikes födda kvinnor ungefär 10 procentenheter. Nu är det nere på några få procentenheter. Det är viktigt, och mer behöver göras för att lyckas med detta.

Sverige är också det land i Europa som tog det största ansvaret för flyktmottagandet under 2015 och 2014. Trots det har vi klarat att få ned arbetslösheten varje år, och det är jag stolt över. Självklart finns det stora utmaningar framöver. Men de största utmaningarna – det måste jag ändå säga, i polemik med Jan Ericson – handlar inte om bidragssystemen. Vi har den lägsta andelen personer som är beroende av någon typ av stöd för sin försörjning på 38 år. Det är klart att jag tycker att vi ska fortsätta att försöka pressa ned antalet personer som är beroende av till exempel försörjningsstöd. Men där står vi väldigt starka. Det måste vi ändå säga.

Jan Ericson målar upp en bild av familjeveckan eller familjedagarna, som finns i januariavtalet. Det handlar alltså om att föräldrar ska få några extra lediga dagar per år att använda när förskolan är stängd, när det är planeringsdagar eller när en son eller dotter av olika skäl kanske mår dåligt eller har råkat ut för någonting och då föräldrarnas närvaro gör stor skillnad. Föräldrar ska kunna ta detta föräldraansvar även när de har jobb som inte medger flexibla arbetstider.

Men mer behöver göras för att vi ska fortsätta att pressa ned arbetslösheten och för att vi ska rusta oss för det man kan befara är en kommande

vändning i konjunkturen. Därför är det viktigt med en reformering av Arbetsförmedlingen, en reformering av arbetsmarknadsutbildningarna och att fortsätta att jobba med de insatser som fungerar.

Anf. 4 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Att ungdomsarbetslösheten har minskat är inte konstigt. Så är det alltid i högkonjunktur. Dessutom är det mycket mindre ungdomskullar nu än vad det var under alliansåren.

Ylva Johansson raljerar om EU-stöd. Det fick vi så sent som 2015. Det var när Ylva Johansson var minister.

Personerna har försvunnit från fas 3. Nu går de i stället hemma och gör ingenting. Jag vet inte om det är bättre.

Även under Alliansens tid hade vi en stor andel av befolkningen i arbetskraften. Vi var bäst i Europa då också. Det är bara det att under högkonjunkturen har siffrorna förbättrats ytterligare i alla länder.

Fru talman! Arbetsmarknadsministern har helt rätt i att en orsak till den svaga utvecklingen i Sverige är mottagandet av ett stort antal nyanlända. Även här är regeringen medansvarig för problemen. Man väntade alldeles för länge med att vidta åtgärder hösten 2015. Inte förrän situationen var helt ohanterlig kom regeringen till oppositionen och ville ha hjälp med att skärpa migrationspolitiken, och många av de åtgärder som sedan vidtogs var moderata förslag.

Nu slår regeringen sig för bröstet och talar om att fler nyanlända kommer i arbete, men det är falsk matematik. Andelen som går vidare från etableringsuppdraget till utbildning och arbete, med eller utan stöd, är i princip oförändrad över tid och ligger runt 30–35 procent. Det enda som har ökat är extratjänsterna.

Regeringen räknar extratjänster som personer i arbete i statistiken. Men att kalla en plats i denna helt skattefinansierade åtgärd för att den nyanlända har fått jobb är att handskas ovarsamt med sanningen, tycker jag, särskilt som arbetsuppgifterna inte ens får konkurrera med riktiga jobb. Extratjänster är en ren arbetsmarknadsåtgärd, och de som finns i sådana åtgärder brukar normalt räknas som arbetslösa i statistiken.

Om man räknar personer med extratjänster som arbetslösa blir de svenska siffrorna ännu sämre. Vi skulle då halka ned flera platser ytterligare i EU-statistiken och sannolikt inte ens ha lägre arbetslöshet än EU-snittet. Det är riktigt illa presterat av Sverige, tycker jag.

Faktum är att 56 procent av dem som gått igenom det fleråriga etableringsprogrammet hos Arbetsförmedlingen inte går vidare till vare sig utbildning, arbete eller ens extratjänster. Bara 7 procent går vidare till arbete utan subventioner, trots en stark högkonjunktur. Det är inte en framgång. Det är närmast en katastrof.

Arbetslösheten bland nyanlända är ett av våra största samhällsproblem i dag. Det belastar hela vår samhällsekonomi. Det skapar sociala problem, och det motverkar integrationen. Många kommuner går på knäna redan i dag, mitt i en stark högkonjunktur, när de efter hand tvingas ta över försörjningsansvaret för nyanlända som saknar arbete.

Mycket talar som sagt för att Sverige går in i en sämre konjunktur. Att de som stått utanför arbetsmarknaden under de senaste fyra åren, i urstark högkonjunktur, inte lyckats komma i egen försörjning är ett stort misslyckande för regeringen. Trots detta vill man nu med nya undantagsregler ta in

ytterligare stora mängder människor från andra länder, människor som löper stor risk att inte heller hitta ett arbete utan hamna i utanförskap och bidragsberoende. Självklart borde Sverige i stället strama upp sitt mottagande och ta tag i det stora utanförskap som vi redan ser i många av våra kommuner. Vi tar redan i dag emot betydligt fler asylsökande än alla våra nordiska grannländer, och vi fyller på vårt utanförskap hela tiden.

Regeringens egna experter klargjorde förra året att det i vissa fall kan löna sig sämre att ta ett jobb än att fortsätta leva på bidrag. Då är det kanske inte konstigt att arbetslösheten i vissa grupper är mycket hög. Ett bidragstak i enlighet med Moderaternas förslag vore en viktig reform, men av detta syns ingenting i regeringens politik. Dessutom behövs en mängd andra insatser för att förbättra möjligheterna för nyanlända att komma i arbete.

Vad vill regeringen? Har man någon plan? Jag återkommer till arbetslöshetsmålet. Har man eller har man inte övergett det? Och var finns regeringens politik för att få fler nyanlända i arbete?

Anf. 5 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! När jag tillträdde var 28 procent av dem som lämnade Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag i arbete eller studier. I dag är det 44 procent. Andelen som går till studier har sjunkit. Jag är ledsen för det, för vi behöver få in fler i studier. Det finns självklart fortfarande stora utmaningar, men det är en klar förbättring.

Till skillnad från Jan Ericson ser jag en väsentlig skillnad i att vara i fas 3 jämfört med att ha en anställning, ett riktigt jobb med en riktig lön där man bidrar till att förbättra tillvaron för till exempel de som bor på äldreboenden eller i andra delar av välfärden.

Arbetskraftsdeltagandet ökade under den borgerliga tiden. Men sedan den förra regeringen tillträdde, 2014, har arbetskraftsdeltagandet ökat långt mycket mer än vad det gjorde under den borgerliga tiden. Vi har ett fantastiskt högt arbetskraftsdeltagande. Det har ökat med 1,4 procentenheter, och det är jag väldigt glad för.

Självklart behöver mer göras. Jag är den första att erkänna det. Som arbetsmarknadsminister kan jag aldrig vara nöjd när arbetsgivare inte får tag i personer med rätt kompetens för de lediga jobben. Det förhindrar svensk ekonomi att växa. Det förhindrar företag att växa på det sätt som de vill. Det förhindrar att kvaliteten i välfärden levereras på den nivå som den borde.

Självklart är det alltid ett misslyckande när människor som söker arbete inte kan finna ett arbete eller när de insatser man kan göra för att hjälpa människor till arbete inte biter. Men vi kan göra en jämförelse mellan en tid med en socialdemokratisk arbetsmarknadsminister och en tid med en moderat arbetsmarknadsminister. Vi kan då se att det är en dramatisk skillnad i arbetsmarknadens funktionssätt, i sysselsättningsgraden, i arbetslösheten och i det som Jan Ericson kallar utanförskap och bidragsberoende.

Jag kommer naturligtvis att återkomma till riksdagen med nya förslag om hur vi ska fortsätta att bekämpa arbetslösheten och om hur vi bättre rustar oss för den vikande konjunktur som troligen kommer så småningom. Jag kommer alltid att ha bekämpning av arbetslösheten högst upp på min dagordning.

Anf. 6 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Jag tvivlar inte ett ögonblick på arbetsmarknadsministrarnas goda vilja, men tyvärr visar resultatet någonting annat. Sverige halkar efter. Hela Europa har gått från den djupaste finanskrisen i modern tid till kanske en av de starkaste högkonjunkturerna sedan 1980-talet. Det är klart att det har betydelse för sysselsättningsutvecklingen och för arbetslösheten. Det vore väldigt märkligt om det inte hade haft det. Då hade vi verkligen haft problem.

Problemet i dag är att Sverige utvecklas sämre än våra grannländer och vår omvärld. Det är det som är det stora problemet. Jag tycker faktiskt att arbetsmarknadsministern tar lite lätt på detta. Vi borde med våra industrier, vår företagsamhet och vårt entreprenörskap kunna prestera mycket bättre än så här när vi konkurrerar med andra länder.

När det gäller etableringsuppdraget är det precis som jag sa. Arbetsmarknadsministern säger att 44 procent går vidare, medan jag sa att 56 procent inte går vidare. Det är alltså exakt samma siffror vi pratar om. Tycker arbetsmarknadsministern verkligen att det är okej att 56 procent av dem som går igenom etableringsuppdraget i flera år hos Arbetsförmedlingen inte kommer vidare till någonting alls utan bara går hem och gör ingenting?

Skillnaden mot de borgerliga åren var de 11 procent som gick vidare till extratjänster, men det är ju inga riktiga jobb. Det är skattefinansierade låtsasjobb som *kanske* kan leda till ett riktigt jobb, men vi har ännu inte sett att det har gett något större antal riktiga jobb. Detta är en ren arbetsmarknadsåtgärd, vilket innebär att man är arbetslös. Då har man inte gått vidare till arbete. Att säga något annat är faktiskt att lura människor.

Arbetsmarknadsministern tar vidare åt sig äran för att det har gått så bra och säger också att det bedömdes i budgetpropositionen av regeringen själv att hälften av effekten beror på politiken. Jag har tyvärr inte sett någon annan bedömare som har pekat på detta.

Anf. 7 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Som arbetsmarknadsminister kan man naturligtvis aldrig vara nöjd så länge en enda människa är arbetslös. Det är dock inte korrekt att personer som lämnar etableringsuppdraget utan att ha kommit i arbete går hem, utan de deltar i andra arbetsmarknadspolitiska insatser.

Mitt mål är fortsatt, precis som när jag tillträdde, att man i normalfallet ska bli etablerad på arbetsmarknaden eller komma i studier inom de två åren i etableringsuppdraget. Jag ser betydande möjligheter att fortsatt förbättra dessa resultat. Det finns många ledtider som är för långa, bland annat på grund av att det har varit väldigt många personer. Där finns alltså mer att göra.

Självklart är det bra för arbetsmarknaden om man har högkonjunktur, men det är också så att politiken gör skillnad, och det är det vi ser. Det handlar både om konjunkturen och om regeringens politik.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag säga att om Jan Ericson inte accepterar Arbetsförmedlingens statistik angående resultatet från etableringsuppdraget kanske han ändå litar på Statistiska Centralbyråns undersökningar, som är av en helt annan typ.

SCB gör en gång per en undersökning där man tittar på förra årets taxerade inkomst och utifrån detta mäter etableringen på arbetsmarknaden. Under väldigt lång tid har det tagit nio år innan hälften har varit etablerade på arbetsmarknaden, och det har varit relativt stabilt oavsett konjunktur.

I höstas kom nya siffror. Nu tar det fem år innan hälften av de nyanlända, huvudsakligen flyktingar, är etablerade på arbetsmarknaden. Det är en rejäl förbättring, visserligen i en högkonjunktur, men tidigare har konjunktursvängningar faktiskt inte påverkat just den här mätningen.

Det går alltså åt rätt håll, och jag ser framför mig att vi kommer att kunna fortsätta att förbättra dessa siffror. Jag ser även fram emot att fortsätta att debattera detta med Jan Ericson.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.23 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 9 Frågestund

Frågestund

Anf. 8 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av finansminister Magdalena Andersson, arbetsmarknadsminister Ylva Johansson, statsrådet Peter Eriksson och statsrådet Åsa Lindhagen.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Finansminister Magdalena Andersson besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Finansiell beredskap inför en framtida lågkonjunktur

Anf. 9 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M):

Fru talman! Min fråga går till finansminister Magdalena Andersson.

I tisdags anordnade finansutskottet en öppen utfrågning om finansiell stabilitet tio år efter finanskrisen. Riksbankschef Ingves gav uttryck för att det finns indikationer på att Sverige är mer sårbart nu.

En viktig komponent för att förhindra nästa kris är starka offentliga finanser. Jag anser att det nog har varit ett misstag att regeringen inte har utnyttjat de senaste årens högkonjunktur för att genomföra nödvändiga reformer på sådana områden som arbetsmarknad och bostadsmarknad och för att bygga de skyddsvallar som skulle kunna skydda vår utsatta ekonomi mot en lågkonjunktur.

Sverige är nu ytterst sårbart inför nästa lågkonjunktur. Jag vill därför fråga finansministern om hon bedömer att statens reserver är tillräckliga för att bedriva en effektiv stabiliseringspolitik vid nästa nedgång i ekonomin.

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Tack, Mattias Karlsson, för frågan! Det är intressant att just en moderat frågar om läget i de offentliga finanserna.

Det är tredje gången av tre möjliga som en borgerlig regering har lämnat över statsfinanser med stora underskott till socialdemokrater, och tre gånger av tre möjliga som socialdemokratiska finansministrar har sett till att återigen städa upp i statsfinanserna, skapat ordning och reda och sett till att vi har haft överskott och rejäla marginaler. Så också under den förra mandatperioden.

Under den förra mandatperioden vände jag det underskott som den moderatledda regeringen lämnade efter sig till att vi nu har ordning och reda i statens finanser i linje med överskottsmålet. Tack vare den politiken har vi den lägsta statskulden sedan 1970-talet. Det innebär att borgerliga regeringars effekt på statsfinanserna nu är uttraderade.

Anf. 11 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M):

Fru talman! Januariavtalet som har träffats mellan regeringen och dess stödpartier innehåller reformer i storleksordningen 60–65 miljarder kronor. Förslag om familjedagar och friår kommer att urholka arbetslinjen. Det är alltså rimligt att anta att kostnaderna för den politik som regeringen vill bedriva under mandatperioden blir alldeles för höga. Detta riskerar att leda till att de ekonomiska marginalerna inte finns där för att kunna hantera en situation där ekonomin vänder.

Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Självklart kommer även den här regeringen ledd av socialdemokrater att ta ansvar för statsfinanserna. Det har vi alltid gjort när vi har varit i regeringsställning. Om Mattias Karlsson på riktigt oroar sig över statsfinanserna bör han se till att det fortsätter att vara socialdemokratiska finansministrar som sköter landets statsfinanser. Det är så vi kan säkerställa att det råder ordning och reda. Det har historien visat oss.
(Applåder)

Ursprungsmärkning av kött

Anf. 13 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Fru talman! Min fråga går till Magdalena Andersson med anledning av att hundratals kilo hälsoskadligt kött har importerats från Polen till Sverige för att sedan hamna på svenska skolmatstallrikar. Det handlar alltså om kött från djur som har behandlats illa och som varit så sjuka att till och med tumörer har skurits bort från köttet. Det är inte första gången som den här typen av kvalitetsbrister upptäcks. Gemensamt för dessa skandaler är att det handlar om importerat kött.

Sverigedemokraterna förespråkar ursprungsmärkning även på menyer för att stärka konsumentmakten och för att fler ska kunna välja svenskt kött. Vi tycker att det är rimligt att också kött som importeras till Sverige följer svenska djurskyddsregler.

Borde inte regeringen se till att det finns lagar som förhindrar att dåligt kött blir mat åt svenska skolbarn?

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det som har skett med det polska köttet är ju någonting helt oacceptabelt. Problemet är inte att det inte finns lagar. Problemet är att det finns några som brutit mot lagarna.

Det är bra att köttet nu har kunnat spåras så att det inte längre finns ute i den svenska handeln. Det är förskräckligt att köttet har serverats till skolbarn – så även till nära anhöriga till mig.

Det är viktigt att man ser till att det är bättre kontroll. Här har uppenbarligen kontrollen i Polen fallerat. Men det är klart att det är svårt att kontrollera när det finns människor som uppenbarligen bryter mot lagen. Då behöver kontrollen utökas.

Att ha ytterligare ursprungsmärkning är en fråga som är intressant och som vi självklart behöver titta vidare på. Det finns många olika aspekter på och bra poänger med att man på restauranger, i skolmatsalar, i äldrevård och i sjukvård vet varifrån köttet kommer.

Anf. 15 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

I en intervju i SVT uppger även landsbygdsministern att inte heller hon anser att det behövs några åtgärder eller lagändringar. Men faktum är att även kött som är godkänt i andra länder och som har importerats hit har producerats med sämre djurskyddskrav än de som vi ställer på våra svenska köttproducenter.

Jag undrar därför: Kommer regeringen att verka för att även importerat kött ska följa svensk djurskyddslag?

Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det finns många olika sätt att arbeta på för att stärka djurskyddet både i Sverige och internationellt. Det är självklart någonting som regeringen kommer att arbeta vidare med.

Vi har också ökat möjligheterna för det offentliga att ställa olika former av krav på den mat och de livsmedel som man upphandlar. Självklart finns det ytterligare saker att göra på detta område. Men det är framför allt oacceptabelt att man medvetet bryter mot lagen på det sätt som har skett här.

Åtgärder för att behålla el- och gasbilar i Sverige

Anf. 17 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Sverige har satt upp mycket tuffa klimatmål. Det är bra, och det är någonting som vi ska vara stolta över. Inte minst inom transportsektorn ska man klara 70 procents utsläppsminskning till 2030. Därför

är det så otroligt viktigt att den svenska fordonsflottan är med och ställer om.

För att göra detta har vi bland annat ett bonus–malus-system i Sverige med stor uppbackning i denna kammare – även om vissa av oss skulle vilja skärpa reglerna ytterligare så att de blir ännu bättre.

Men vi har också ett problem. En stor del av våra elbilar hamnar i Norge. Gasbilarna hamnar i Nederländerna och Tyskland efter bara ett par år. Här räcker det inte med ett bonus–malus-system.

Min fråga går därför till Magdalena Andersson: Hur ska Sverige se till att dessa bilar blir kvar längre här och gör klimatnytta i vårt land?

Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Rickard Nordin tar upp en oerhört viktig fråga för att vi ska klara våra klimatmål. För att Sverige ska kunna vara ledande i att stoppa klimatförändringarna måste vi ställa om den svenska fordonsflottan. Då är det viktigt att vi jobbar med flera olika instrument och att vi ser till att alla delar av transportsektorn kan hjälpa till i det här arbetet. Det handlar både om persontransporter och om varu- och godstransporter.

En viktig aspekt i detta är att förbättra möjligheterna att transportera sig på andra sätt än med bil. Det gäller kollektivtrafik generellt sett för privatpersoner som ska ta sig till arbetet men också järnväg och båttransporter för näringslivet.

Självklart är det också viktigt att vi ställer om den privata fordonsflottan med personbilar. Där är bonus–malus ett sådant system, men det finns naturligtvis ytterligare möjligheter att utveckla detta. Det kan också handla om vilken beskattning som sker när bilarna är lite äldre.

Anf. 19 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Jag håller med Magdalena Andersson om det hon säger, men jag fick faktiskt inte svar på frågan. Vad ska regeringen göra för att se till att el- och gasbilar inte hamnar i utlandet efter de första åren? Ibland handlar det om bara ett par månader. Vi vet att upp till en tredjedel av dessa bilar försvinner efter bara ett år. Detta är ett jätteproblem.

Centerpartiet har ett förslag. Vi tycker att man ska kunna ha undantag från parkeringsavgift och trängselskatt. Man skulle också till exempel kunna köra i bussfiler och annat, så som man kan göra i Norge. Detta skulle göra skillnad direkt.

Har regeringen några som helst förslag för att stoppa denna export?

Anf. 20 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det finns naturligtvis flera saker man kan göra. Man kan se över hur beskattningen ser ut. Men vi vill heller inte ha väldigt generösa bonusdelar i Sverige som de facto sedan läcker ut till andra länder via att bilarna ganska snabbt säljs vidare. Därför betalas bonusen ut med viss retroaktivitet. Visar det sig att detta är ett stort problem krävs det kanske ytterligare retroaktivitet i bonusutbetalningen.

Anf. 21 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Fru talman! Även min fråga är riktad till finansminister Magdalena Andersson.

Socialdemokraterna gick till val på att alltid prioritera välfärd framför stora skattesänkningar. I det avtal som har slutits mellan Socialdemokraterna och de borgerliga partierna kan vi se att man aviserar enorma skattesänkningar framöver.

Utöver SD-M-KD-budgeten, som nu har gått igenom och som innebär dramatiskt minskade resurser till välfärden, ska man från regeringshåll lägga till ytterligare skattesänkningar. Bara den värnskatt – skatten för de absolut högsta inkomsterna i Sverige – som nu ska avskaffas innebär en större satsning i regeringens budget än satsningen på de generella statsbidragen. Hur kan det socialdemokratiska arbetarepartiet göra en sådan prioritering?

Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det är helt korrekt att ett avskaffande av värnskatten inte var vare sig Socialdemokraternas eller Miljöpartiets prioritering i valet. Men vi fick inte egen majoritet i riksdagen, och för att landet skulle få en regering var vi tvungna att ge och ta. Detta var en av de delar där vi var tvungna att kompromissa för att landet skulle få en regering.

I januariavtalet finns samtidigt betydande skrivningar vad gäller rejäla resurstillskott till kommuner och landsting för att stärka den gemensamma välfärden. De 20 miljarder som bland andra vi socialdemokrater talade om i valrörelsen kommer att bli verklighet under mandatperioden.

Socialdemokrater som sitter med i regeringen och styr ser självklart till att välfärden får ökade resurser så att alla barn, sjuka och äldre kan få den trygghet som krävs.

Anf. 23 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Fru talman! Den gemensamt finansierade skolan, vården och omsorgen är det som bäst utjämnar livschanser i vårt samhälle. Det finns ett stort behov av nya resurser inom vården och omsorgen.

Regeringen har därtill aviserat att undersköterskor och vårdbiträden som har arbetat hela sitt liv ska få högre pensionsålder. De ska inte kunna gå i pension tidigare.

Hur ska kraftigt försämrade arbetsvillkor, som nedskärningarna innebär, kombineras med dessa stora skattesänkningar?

Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det handlar inte om nedskärningar utan om omfattande resurstillskott till sjuksköterskor, undersköterskor och andra som jobbar i välfärden. Det blir 20 miljarder i generella statsbidrag till dessa verksamheter. Därutöver sker riktade statsbidrag.

Regeringen kommer att arbeta för att säkerställa att vi alla har en bra och trygg omsorg och sjukvård, bra skola för alla barn samt goda arbetsvillkor och att det blir fler arbetskamrater för dem som arbetar i dessa verksamheter.

Anf. 25 LARS ADAKTUSSON (KD):

Fru talman! Jag har en fråga till Peter Eriksson om biståndet till palestinska områden. Under innevarande femårsperiod handlar det om ungefär 1 ½ miljard svenska kronor.

Enligt det som på fackspråk kallas fungibilitet gör biståndet att den palestinska ledningen kan hålla igen på satsningar som utbildning, sjukvård och så vidare och i stället prioritera andra områden såsom att avlöna personer som är dömda för terrorbrott. Ju fler civila israeler som mördas i ett terrordåd, desto högre månadslön betalas ut till gärningsmännen. Av den palestinska budgeten gick förra året 7 procent till att avlöna terrordömda.

Jag vill fråga om biståndsministern anser att detta terrorstöd kan fortsätta utan att det får några som helst konsekvenser för Sveriges bistånd till palestinska områden.

Anf. 26 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Tack för frågan!

Jag tycker att det kan vara viktigt att påpeka att situationen i Palestina utgör en akut humanitär kris. Människor befinner sig i en situation som är svår att uthärda och har gjort det under mycket lång tid.

Att allting inte verkar fungera som det borde göra kan man naturligtvis, som Adaktusson verkar vara inne på, ta till intäkt för att strunta i alla de människor som lever där och behöver akut hjälp för stunden. Det finns stora problem, även ur demokratisk synvinkel, vad gäller de palestinska områdena, men vårt bistånd går till att stödja de människor som har en förfärligt besvärlig situation. I Palestina och i Gazaområdet är situationen verkligen akut.

Jag tycker att det finns stor anledning att fortsätta med detta stöd, men man behöver framöver också se över omfattning och inriktning. Vi kommer att ändra detta.

Anf. 27 LARS ADAKTUSSON (KD):

Fru talman! Peter Eriksson duckar för frågan, men det går inte att ducka för verkligheten. Demokratin lyser med sin frånvaro. Det palestinska folket har inte fått det bättre, trots miljardsatsningarna från regeringen.

Ni håller en korruperad politisk ledning under armarna. Terrorstödet och spridningen av antisemitism fortsätter hela tiden. Hur kommer det sig att den ansvariga ministern accepterar detta?

Anf. 28 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Med den logik som Adaktusson visar här blir varje medicinsk hjälp till en sjuk människa en peng som i stället skulle kunna ha gått dit där man kan ge pengar till terrorister. Jag tycker att Adaktusson visar upp ett förfärligt synsätt.

Vi hjälper sjuka människor och människor i akut behov av hjälp i humanitär riktning. Det tänker vi fortsätta med.

Anf. 29 BARBRO WESTERHOLM (L):

Fru talman! Min fråga är riktad till statsrådet Åsa Lindhagen. Den utgår från den skriftliga fråga som jag ställde för ett par veckor sedan om en djupare analys av de anmälningar om åldersdiskriminering som finns hos Diskrimineringsombudsmannen. Jag tycker att jag då fick ett bra svar. ”Att bekämpa diskriminering och verka för ett samhälle som slår vakt om alla människors lika värde är för mig en viktig fråga.” Regeringen tänker sig gå vidare här.

Min fråga gäller WHO:s kampanj mot åldersdiskriminering. Kommer regeringen att aktivera ett samarbete om det? Kampanjen startade 2016, och jag ser fortfarande inget om detta från regeringshåll.

Anf. 30 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Barbro Westerholm för den skriftliga fråga som hon ställde till mig om det viktiga området åldersdiskriminering. Detta är ett samtal som förs inom mitt eget parti, och även runt om i samhället är detta en väldigt viktig fråga att adressera.

Det här är dessutom frågor som jag har tänkt att ställa till Diskrimineringsombudsmannen för att höra hur man där jobbar med dem så att jag får ännu mer kunskap om hur det ser ut.

När det gäller frågan om WHO vill jag be att få återkomma. Jag tackar dock för frågan i detta ämne.

Anf. 31 BARBRO WESTERHOLM (L):

Fru talman! Jag vill vidga de här insatserna. WHO:s kampanj har pågått sedan 2016. Det pågår också en kampanj inom ramen för EU:s arbete och genom pensionsorganisationerna inom AGE Platform Europe. Från dessa aktiviteter finns det mycket erfarenhet som jag tror att vi kan dra nytta av här i Sverige. Ålderismen är den svåraste diskrimineringsgrunden att få bukt med.

Anf. 32 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Jag håller med om att frågan om åldersdiskriminering är väldigt viktig. När jag samtalar om de här frågorna upplever jag att det hos många människor finns en stark känsla av att detta är ett problem, inte minst som sagt när man är i en högre ålder. Jag känner väldigt stark aversion mot alla former av diskriminering. Det handlar om att människor ska ha lika möjligheter.

Investeringar i välfärden

Anf. 33 EVA LINDH (S):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Magdalena Andersson.

Att stå upp för välfärden är avgörande för att Sverige ska fortsätta att vara ett tryggt land att leva i. Det handlar om investeringar i förskolor, skolor, äldreboenden och vårdcentraler. Sambandet mellan en stark eko-

nomi och en stark välfärd är väldigt tydligt. Därför var det bra att den föregående regeringen, den rödgröna regeringen, stärkte finanserna genom att gå från underskott till överskott och också satsade stora summor på välfärden, så att man kunde bygga den.

Antalet äldre i Sverige kommer under de kommande åren att bli större. För många tar åldern och ett långt arbetsliv ut sin rätt. Det är en framgång för Sverige men ställer också stora krav på välfärden.

Anser statsrådet att vi kan fortsätta att bygga det starka samhället med ökade investeringar i välfärden?

Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Vi går nu in i en period när vi får betydligt fler äldre. Äldre lever längre. Vi har stora kullar i de åldrarna. Det föds också många barn i Sverige. Det är fantastiskt roligt att vi både lever längre och föder många barn. Men det är klart att det också är en utveckling som förpliktar.

Vad det bygger på är att man prioriterar välfärden. Det kommer den här regeringen att göra. I takt med att det blir fler barn måste vi bygga ut både förskolor och skolor och anställa personal: lärare, kuratorer, vaktmästare och annat. I takt med att vi lever allt längre behöver vi ytterligare sjukvård men också mer i äldreomsorgen. Regeringen kommer att säkerställa att det kommer ytterligare resurser till de kommuner och landsting som är ansvariga för de här viktiga verksamheterna. Sverige ska vara ett tryggt och bra land, både att växa upp i och att åldras i.

Anf. 35 EVA LINDH (S):

Fru talman! Jag tackar så väldigt mycket för svaret på frågan, som starkt gläder mig och många andra.

Vi har sedan tre veckor tillbaka en regering med Socialdemokraterna och Miljöpartiet som stöds av Liberalerna och Centerpartiet. Men vi har samtidigt en budget som Kristdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna röstade fram. Jag vill ställa en fråga som jag själv ofta får: När det gäller just investeringar i välfärden, hur kommer man att kunna se att vi nu har en socialdemokratisk finansminister?

Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det är klart att det blir en lite annan prioritering. Den budget som vi såg hade en annan balans än de budgetar som vi kommer att se framöver. Att säkerställa ytterligare resurser till välfärden är en viktig del av januariavtalet. Men där finns också andra delar. Självklart kommer regeringen att ta ansvar för att leva upp till alla delar av januariavtalet för att säkerställa den överenskommelse som vi har gjort.

Prioriteringar av biologisk mångfald i utvecklingssamarbete

Anf. 37 MARIA GARDFJELL (MP):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till ministern för internationellt utvecklingssamarbete, Peter Eriksson.

Det nya ramverket för global biodiversitet – eller biologisk mångfald, som vi brukar säga i Sverige – antogs på ett FN-toppmöte i Egypten under

hösten 2018. Att förvalta jordens arter, ekosystem, jordbruksmarker och skogar är viktigt för människors överlevnad.

Jag skulle vilja ställa frågan till statsrådet: Vilka är de viktigaste prioriteringarna i Sveriges utvecklingssamarbete vad gäller biologisk mångfald?

Prot. 2018/19:49

7 februari

Frågestund

Anf. 38 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Jag tror att jag kan svara på två sätt. För det första har vi de globala 2030-målen, där vi har ett betydande ansvar och ett ledande arbete. De kommer att revideras under året och kommer upp på en konferens i FN i september. Där har vi en möjlighet att driva och påverka det arbetet. För det andra ser vi att den biologiska mångfalden spelar stor roll till exempel i arbetet för att skydda haven. Havens produktionsförmåga är ganska starkt kopplad till den biologiska mångfalden. Kan vi se till att värna den ser vi också till att skydda mat och tillgång till livsmedel för miljoner människor runt om i världen.

Dessutom gäller det naturligtvis att se till att jordbruksmarkerna upprätthålls och inte utarmas. Det bidrar både till biologisk mångfald och till att människor har mat.

Anf. 39 MARIA GARDFJELL (MP):

Fru talman! En ambition framöver är att skapa ett lika stort engagemang i världen för biologisk mångfald som för klimatfrågorna. Det behövs verkligen. På det här FN-toppmötet i Egypten pratade man mycket om att det behövs ett sektorsansvar för bland annat jordbruk, skogsbruk, turism och energi. Det behövs för att få ett effektivare skydd av biologisk mångfald och för urfolks och människors rättigheter. Kommer Sverige att delta aktivt i det arbetet?

Anf. 40 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Sverige kommer definitivt att delta aktivt i det arbetet. Men det är också så att den biologiska mångfalden är avgörande för en stor del av miljöarbetet. Det finns starka samband mellan klimatfrågan och den biologiska mångfalden på ett sätt som jag tycker att man har uppmärksammat alldeles för lite. Det hänger ihop – vi vet det. Världen hänger ihop. Miljöarbetet hänger ihop. Även människors möjligheter och förmåga att skaffa mat i framtiden hänger ihop med biologisk mångfald.

Regeringens arbetslöshetsmål

Anf. 41 HANIF BALI (M):

Fru talman! Min fråga går till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson.

Först och främst vill jag gratulera ministern till hennes enorma framgång: att redan 2018 nå målet om EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Många elaka kommentatorer har syrligt, avundsjukt och bittert påpekat att regeringens borttagande av 2020-målet berodde på att vi närmar oss just år 2020. Jag har personligen tyckt att målet om EU:s lägsta arbetslöshet är ett för lågt satt mål i relation till regeringens viljestyrka, kompetens och förmåga.

Min fråga är vilket regeringens nästa arbetslöshetsmål är som man planerar att fimpå något år innan det är dags att utvärdera det. Är det lägst arbetslöshet på den euroasiatiska kontinenten år 2025, eller kanske till och med lägst arbetslöshet i solsystemet 2027? Det vore intressant att veta den här regeringens förhållningssätt till mål.

Anf. 42 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Det är ganska modigt av en moderat att ta upp frågan om mål. Fredrik Reinfeldt hade ett jobb mål. Han utlovade att det skulle vara 5 miljoner människor i arbete år 2020. Samtidigt satte vi socialdemokrater upp målet om Europas lägsta arbetslöshet 2020. Målet om minst 5 miljoner människor i arbete uppnådde vi för ett och ett halvt år sedan, tror jag. Det var inte särskilt ambitiöst.

Målet om Europas lägsta arbetslöshet var dock redan när det sattes upp ett mycket ambitiöst mål. Det har styrt regeringens prioriteringar och regeringens politik. Det har aktivt bidragit till att vi år efter år haft minskad arbetslöshet. Varje år har vi haft ökad sysselsättning och ökad sysselsättningsgrad, trots att Sverige var det land i EU som tog emot flest flyktingar under flyktingkrisen 2015. Jag är stolt över det resultatet.

(Applåder)

Anf. 43 HANIF BALI (M):

Fru talman! Jag håller med. Det var skamligt av Moderaterna att ha ett realistiskt mål som går att uppnå. Jag vill tacka Ylva Johansson för det orealistiska mål man har satt. Min fråga är: Vad är nästa orealistiska mål som man tänker arbeta mot, eftersom det uppenbart ger så positiva effekter?

Anf. 44 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Vi kan alltid diskutera mål, och det är väldigt populärt att göra det. Men jag tror att väljarna är mer intresserade av verkligheten.

En socialdemokratisk arbetsmarknadsminister och en socialdemokratisk finansminister har levererat stark arbetsmarknad, sjunkande arbetslöshet, ökad sysselsättning, ökad sysselsättningsgrad och kraftigt kortad tid för nyanlända i arbete. Det är rekordfå människor som är beroende av olika typer av bidrags- och trygghetssystem.

Det är ett helt annat facit än vad Moderaterna har haft när ni har haft motsvarande ansvar.

(Applåder)

Antalet avvisningar och säkerhetsklassade tjänster till obehöriga

Anf. 45 KATJA NYBERG (SD):

Fru talman! Min fråga går till finansminister Magdalena Andersson.

Det har nyligen framkommit uppgifter om att tre personer som varken haft uppehållstillstånd eller arbetstillstånd har städad lokaler på Arlanda, som klassas som ett skyddsobjekt. Det finns fler exempel på liknande händelser där säkerheten satts åt sidan på grund av att regeringen inte har tagit sitt ansvar.

Vi har Rakhmat Akilov som olovligen befann sig i landet när han utförde attentatet på Drottninggatan, och vi har it-skandalen med Transportstyrelsen. Justitieminister Morgan Johansson undertecknade ett beslut där en kvinna fick en säkerhetsklassad tjänst inom kriminalvården trots att hon saknade uppehållstillstånd, och nu gäller det de tre personer som städade på Arlanda.

Jag undrar vad regeringen ska göra åt detta så att det inte händer igen.

Anf. 46 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Att ha ordning och reda i migrationen är en central uppgift för regeringen.

Det handlar om att det finns ett välordnat mottagande för människor som kommer och söker asyl i Sverige så att de får sin sak prövad inom rimlig tid. Det handlar om att de som har rätt att stanna i Sverige får ett ordnat mottagande, får möjlighet att utbilda sig och skaffa sig ett arbete och att barnen börjar skolan och blir en del av samhället. Men de som får avslag ska också lämna landet.

Här har antalet avvísningar ökat dramatiskt under den förra mandatperioden. Vi avvisar betydligt fler människor än vi har gjort tidigare. Men än mer behöver göras på det området. Här har också den tidigare regeringen satsat bland annat på ytterligare förvarsplatser. Men den har också gjort stora satsningar på polisen så att vi kan se till att människor som inte har rätt att vistas i landet ska avvisas.

Anf. 47 KATJA NYBERG (SD):

Fru talman! Jag hör vad du säger, och jag hoppas att det inte bara är tomt prat. Det är ett återkommande problem med personer som befinner sig illegalt i Sverige och även med brister i hanteringen av säkerhetsklassad information.

Jag skulle även vilja ha svar på vad som händer med de 80 000 personer som fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd men som fortfarande befinner sig i Sverige.

Anf. 48 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det är inte bara tomt prat. Vi har ökat resurserna till bland annat förvarsplatser så att vi har betydligt fler förvarsplatser nu än vad vi haft tidigare. Antalet avvísningar har ökat dramatiskt under de senaste åren.

Under den förra mandatperioden ökade vi antalet utbildningsplatser till polisen. Vi fördubblade dem så att vi nu kan se till att anställa 10 000 fler polisanställda under de kommande åren. Sverige behöver mer resurser där.

Kvinnosjukdomar

Anf. 49 HELENA VILHELMSSON (C):

Fru talman! Min fråga riktar sig till statsrådet Åsa Lindhagen och gäller kvinnors hälsa och närmare bestämt kvinnosjukdomar. Kvinnor kan tyvärr än i dag mötas av oförstående när de uppsöker vård.

Kvinnor kan få en nonchalant rekommendation att satsa på yoga eller mental avslappning om de söker för menssmärtor, PMS, endometrios eller klimakteriebesvär. Det är orimligt.

Alla kvinnor har mer eller mindre problem med sin menstruation. Som ung tjej blir det inte bättre av att det fortfarande kan vara tabu att prata om sin mens. Klimakteriet och övergångsbesvär borde vara en välkänd diagnos inom sjukvården. Det har alltid funnits. Symtomen varierar som ni vet från svettningar till kraftiga oregelbundna blödningar som kan göra vardagen outhärdlig. Kvinnor som uppsöker vård för detta kan mötas av okunskap och få diametralt olika besked om åtgärder, och många lider i det tysta.

Min fråga är: Vad avser statsrådet att göra för att öka och sprida kunskapen om kvinnors sjukdomar och bryta fler tabun när det gäller exempelvis menstruation och klimakteriebesvär?

Anf. 50 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Tack för frågan!

Jämställdhetsfrågorna går in i alla politikområden. Det är inte bara jag som är jämställdhetsminister i regeringen utan vi är alla det utifrån de frågor vi jobbar med.

Sjukvårdsfrågorna är ett jätteviktigt område när det gäller att ha med sig jämställdhetsperspektivet. Det gäller att se till att kvinnor och män får vård på lika villkor. Vi ser i dag att så inte alltid är fallet. Det tycker jag att Helena Vilhelmsson beskrev på ett mycket bra sätt.

Jag hoppas att vi kommer att få anledning att återkomma till de frågorna framöver. Det är viktiga frågor som Vilhelmsson lyfter fram.

Anf. 51 HELENA VILHELMSSON (C):

Fru talman! Jag tackar för svaret!

Jag har hopp om att vi kan fortsätta att lyfta fram de frågorna. I januariavtalet finns ett särskilt fokus på kvinnors hälsa och en uppdaterad kömiljard där man bland annat nämner förlossningsvården.

Men jag vill gå längre. Jag vill att vi ska satsa på att tjejer och kvinnor ska återta makten över sin egen kropp. Det gäller både rätten att få adekvat vård för besvär som bara drabbar kvinnor och att vi bryter fler tabun så att tjejer och kvinnor kan känna sig trygga livet igenom.

När vi ändå håller på kan vi passa på att sparka ut lite unkna normer om kroppen och sexualiteten genom bakdörren. Är du med mig på det?

Anf. 52 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Jag är med i de frågorna. Det är oerhört viktigt att vi har med det perspektivet. Det väcker också med rätta mycket starka känslor när vi kan se att kvinnor och män inte får vård på lika villkor eller att vi inte ser på alla sjukdomar med det allvar som krävs. Vi behöver fortsätta att jobba med de frågorna.

Anf. 53 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru talman! Min fråga går till jämställdhetsministern.

Den 19 december fattade riksdagen ett beslut om att ge regeringen i uppdrag att utreda hur det offentliga bättre kan stödja ett hållbart arbetsliv för föräldrar. Det var i socialförsäkringsutskottet som man gjorde ställningstagandet att det behövs en utredning. Man betonade att den stora familjepolitiska utmaningen i en stressad tid handlar om att skapa tid för familjeliv och yrkesliv på lika villkor för män och kvinnor samt att ge familjer förutsättningar för tid tillsammans.

De offentliga systemen ska utformas på ett sådant sätt att samhället i första hand stöttar och hjälper och inte styr och hindrar. Så står det i utskottets utredningsdirektiv, som vi kan kalla det för. Kan jämställdhetsministern garantera att vi får den utredningen som riksdagen beslutat om? När kommer vi i så fall att få se direktiven till en sådan utredning?

Anf. 54 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Jag är inte insatt i det beslutet. Det är viktiga frågor som lyfts fram när det gäller arbetslivet generellt. Om vi ser till kvinnors hälsa är inte minst den psykiska ohälsan väldigt stor bland kvinnor. Det handlar också om utbrändhet och andra typer av utmaningar i arbetslivet.

Det finns väldigt mycket att göra när det gäller att kunna kombinera yrkesliv och tid utanför arbetet. Vi vet också att kvinnor tar ett större ansvar för till exempel det obetalda hemarbetet. Det finns viktiga jämställdhetsfrågor att jobba med i detta.

Vi får återkomma till frågorna. Det är oerhört viktiga frågor när vi talar om ett hållbart arbetsliv inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv.

Anf. 55 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru talman! Vi skulle vilja se mer förslag när det gäller att kombinera arbete och familjeliv.

Från Kristdemokraterna har vi lite olika förslag på en mer flexibel föräldraförsäkring och att utöka rätten till föräldraledighet för att fler än bara föräldrarna ska kunna ta del av den. Vi har också ett förslag om ett jobbskatteavdrag som innebär att om båda föräldrarna arbetar kan de få ungefär 1 000 kronor mindre i skatt. Det gör också att de kanske kan minska arbetstiden något.

Vad avser ministern att göra för att underlätta för familjer?

Anf. 56 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Vi behöver återkomma med vad vi vill göra i de här frågorna. Men vi kan konstatera att när det gäller till exempel föräldraförsäringen finns det en hel del viktiga aspekter på jämställdhetsfrågan. Det fattades exempelvis beslut om en tredje reserverad månad under förra mandatperioden. Det är *ett* sätt att påverka jämställdheten.

Det kan finnas olika åsikter i våra partier om vilka åtgärder vi vill se framöver. Men det är viktiga frågor som lyfts upp här, så vi får återkomma.

Anf. 57 SERKAN KÖSE (S):

Fru talman! I förra veckan gick Arbetsförmedlingen ut med att myndigheten hade beslutat att varsla 4 500 medarbetare om uppsägning – detta på grund av ett minskat ekonomiskt anslag som är en konsekvens av den M-KD-budget som röstades fram i Sveriges riksdag före jul.

Mindre pengar till Arbetsförmedlingen betyder som sagt färre anställda och att vissa orter kommer att bli berörda. Det är dock viktigt att understryka att det ännu inte är klart vilka funktioner och orter som kommer att beröras. Men en sak är klar: Landets arbetslösa kommer att påverkas.

Min fråga går därför till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson: Hur värnar vi en likvärdig service i hela landet om Arbetsförmedlingens kontor i socioekonomiskt svaga områden och mindre kommuner på landsbygden tvingas att stänga?

Anf. 58 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! I december röstade Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna igenom den budget som nu gäller och som regeringen och myndigheterna måste följa. Det är enligt min mening en ansvarslös och ogenomarbetad budget. På arbetsmarknadsområdet innebär den besparingar på 3,6 miljarder kronor på ett abrupt sätt.

Detta är en fiktiv beräkning av uppsagda som inte går att genomföra i verkligheten eftersom människor dess bättre har tryggheten att ha uppsägningstid. Det hela innebär att Arbetsförmedlingen ställs inför mycket abrupta nedskärningar när det gäller antalet anställda. Det får förmodligen konsekvenser även för antalet kontor. Men det handlar också om något som är mindre omdebatterat: dramatiskt minskade resurser för att hjälpa de arbetslösa till arbete.

Jag beklagar detta, och det blir naturligtvis min uppgift som arbetsmarknadsminister att framöver försöka se hur vi kan hantera situationen på bästa möjliga sätt för de arbetslösa.

Anf. 59 SERKAN KÖSE (S):

Fru talman! Jag tackar arbetsmarknadsministern för svaret.

Jag ställde frågan därför att den är extra viktig utifrån att tillgången på nya jobb torde vara mindre på landsbygden än i storstäderna. Personer i våra socioekonomiskt svaga områden har längre väg att gå än till exempel en nytexaminerad akademiker från Täby.

Jag är därför orolig för detta, också utifrån den beskrivning som arbetsmarknadsministern nu gjorde när hon redogjorde för jämlikhetsperspektivet i vårt land. Jag vill återigen tacka för svaret.

Anf. 60 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Vi ska inte sticka under stol med att vi står inför stora förändringar. Arbetsförmedlingen ska enligt januariavtalet reformeras i grunden. Vi har också en arbetsmarknad som har stora utmaningar.

Serkan Köse kan dock vara säker på att jag som socialdemokrat alltid kommer att värna att vi har en arbetsmarknadspolitik som kommer dem

som står längst ifrån arbetsmarknaden till del och som säkerställer att vi inte lämnar några delar av Sverige i sticket.
(Applåder)

Prot. 2018/19:49

7 februari

Frågestund

Valet i Zimbabwe och det svenska parlamentsstödet

Anf. 61 LUDVIG ASPLING (SD):

Fru talman! Förra året genomfördes ett val i Zimbabwe. Även om det inte slutade i en regelrätt våldsorgie den gången kantades valet av omfattande oegentligheter, vilket ledde till att den socialistiska regimen fortfarande sitter kvar.

Valobservatörer från Afrikanska unionen, från EU och från USA har rapporterat om fantasisiffror i röstlängderna, omfattande regeringspropaganda och tryck på offentliganställda att rösta på regimen. Det står med andra ord klart att valet inte har gått demokratiskt riktigt till. Samtidigt betalar Sverige ut så kallat parlamentsstöd till Zimbabwe, alltså bistånd för att hjälpa parlamentet.

Jag vill därför fråga biståndsmministern dels om han anser att valet i Zimbabwe genomfördes på ett fritt och rättvist sätt, dels varför Sverige betalar ut bistånd till ett parlament vars ledamöter har tillsatts genom valfusk i stället för att stödja den demokratiska oppositionen.

Anf. 62 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Tack för frågan!

Vi ger bistånd till en hel rad länder i världen där man har omfattande problem med demokrati, krig och konflikter. Det är länder där det krävs insatser för att nå fram till människor och få till ett humanitärt bistånd.

Om det vore så att vi bara gav bistånd till länder som fungerar perfekt skulle vi egentligen inte behöva ge bistånd över huvud taget. Det är i stället ofta i länder med stora problem som behoven är som störst.

För just Zimbabwe kommer vi relativt snart att fatta beslut om och genomföra en ny strategi. Det kommer att innebära förändringar, och det har redan i dag inneburit förändringar i det bistånd som vi har gett. Den utveckling som vi ser i Zimbabwe är inte bra, och den kommer att påverka biståndet och hur det ser ut.

Anf. 63 LUDVIG ASPLING (SD):

Fru talman! Jag tyckte inte att jag uttryckte mig på ett otydligt sätt. Frågan handlar alltså inte om bistånd generellt och inte om humanitärt bistånd. Den handlar specifikt om biståndet till ett parlament, nämligen det i Zimbabwe.

Om målet är att stötta det, som jag tolkar det som biståndsmministern säger, undrar jag: Vad är det bästa alternativet? Tycker Peter Eriksson att det är bäst att stötta Robert Mugabes gamla maktparti, som kontrollerar parlamentet, eller den demokratiska oppositionen?

Anf. 64 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Fru talman! Jag tycker att det för många länder som exempelvis Zimbabwe, där vi ser en negativ utveckling, finns anledning att se över bistånd över huvud taget som går till statsbudget eller till de politiska företrädarna.

Det är viktigt att rikta det bistånd som vi ska ha kvar direkt till opposition, till civila organisationer och till människor i form av humanitärt bistånd.
När utvecklingen går åt fel håll behöver man förändra biståndet.

De lokala jobbspåren

Anf. 65 JOHANNA HARALDSSON (S):

Fru talman! Runt om i Sverige har lokala jobbspår skapat möjligheter för individer som står långt ifrån arbetsmarknaden att få jobb.

I min egen hemkommun redovisar man att över 70 procent av dem som har deltagit i vad man stolt kallar för Vetlandamodellen har fått anställning. Vuxenutbildningen, lokala företag och Arbetsförmedlingen har genom nära samverkan, praktik, handledning och språkundervisning på arbetsplatsen lyckats få dem som står allra längst ifrån arbetsmarknaden i jobb samtidigt som man har löst en del av företagets stora rekryteringsbehov.

Jag vill fråga hur arbetsmarknadsminister Ylva Johansson ser på framtiden för de lokala jobbspåren.

Anf. 66 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! De lokala jobbspåren började växa fram förra året. Det är i dag drygt 6 000 personer som går i ett lokalt jobbspår. 600 privata arbetsgivare och 300 offentliga arbetsgivare är involverade.

Hittills har drygt 2 000 personer lämnat jobbspåren. Vetlanda är lite bättre än snittet, men på nationell nivå har 64 procent jobb efter ett lokalt jobbspår. Av dem som går i jobbspåren är 78 procent personer som saknar gymnasiekompetens.

Det här betyder att jobbspåren spelar en oerhört viktig roll på arbetsmarknaden för att leda till jobb för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden och för att bidra till företagets och de offentliga arbetsgivarnas rekryteringsbehov. Arbetsmarknadspolitiken står inför stora utmaningar eftersom den gällande budgeten innebär stora nedskärningar. Men jag anser att det vore helt tokigt att inte fortsätta med de lokala jobbspåren, som visar så goda resultat.

Anf. 67 JOHANNA HARALDSSON (S):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

Precis som arbetsmarknadsministern säger är det oroande med de stora besparingar som gick igenom i och med att högern röstade igenom sin budget här i riksdagen. Då sprids det också en oro runt om i landet för om jobbspåren ska kunna fortsätta.

Hur kan jobbspåren säkras trots högerns stora nedskärningar på arbetsmarknadspolitiken?

Anf. 68 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag är mycket medveten om den oro som finns både inom Arbetsförmedlingen och hos alla som samarbetar med Arbetsförmedlingen, framför allt på de områden där man har nått framgångsrika resultat, mot bakgrund av de stora nedskärningarna och den stora oro som har spridits genom budgeten.

Jag kommer så fort som möjligt att försöka stilla den oron med att ge besked. Jag återkommer i den frågan.

Prot. 2018/19:49
7 februari

Frågestund

Åtgärder mot rasprofilering

Anf. 69 AYLIN FAZELIAN (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Åsa Lindhagen.

Efter reportaget i *Kalla fakta* om hur människor misstänks för brott baserat på utseende och efter händelserna i Stockholms tunnelbana förra veckan har starka reaktioner kommit, och det har också uppstått en diskussion om särbehandling och om rasprofilering i Sverige. Rapporter från såväl Brottsförebyggande rådet som Civil Rights Defenders pekar på grundläggande problematik med att individer blir misstänkliggjorda på basis av härkomst och hudfärg. Det är en metod som bekräftar känslor av utanförskap och som skapar ett problem med bristande förtroende för polisen och rättsväsendet och för våra myndigheter i stort.

Min fråga är därför: Vad avser statsrådet att göra för att motarbeta rasprofilering i Sverige?

Anf. 70 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Tack, ledamoten, för frågan!

Har vi generellt ett problem med rasism i Sverige? Ja, det har vi. Den föregående regeringen tog fram en plan mot rasism som löper på. Den planen kommer vi att fortsätta att arbeta med. Det är oerhört viktiga frågor, inte minst i dessa tider när vi också ser rasistiska krafter som växer på olika sätt.

Bara det faktum att man kan känna en oro över att bli annorlunda behandlad baserat på exempelvis hur man ser ut är ett problem i sig. Finns det ett jobb att göra? Ja, absolut! Det som ledamoten tar upp om förtroendebristen är också oerhört viktigt. Vi måste jobba för att människor ska kunna känna sig trygga och ha ett förtroende för våra myndigheter.

Anf. 71 AYLIN FAZELIAN (S):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Jag är väldigt stolt över att kunna ha en antirasistisk och feministisk regering på plats. I vårt samhälle ska vi inte ha ett vi-lag och ett dom-lag. Det ska bara finnas vi. Var rasismen än förekommer måste den motarbetas. Därför vill jag också fråga: Vad ser statsrådet som de viktigaste åtgärderna inom statsrådets portfölj när det gäller att minska diskriminering och segregation?

Anf. 72 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Det finns flera olika delar. Dels lyfte jag fram planen mot rasism. Det arbetet, som påbörjades föregående mandatperiod, måste fortsätta. Jag tror också att vi, som statsministern har sagt, har anledning att skärpa diskrimineringslagstiftningen och titta på den frågan. Det är baserat på en mängd olika faktorer. Vi måste se till att diskrimineringslagstiftningen blir ett starkare verktyg, inte minst på våra arbetsplatser. Det finns alltså flera saker att göra. Detta var bara två som jag tog upp i korthet.

Anf. 73 KADIR KASIRGA (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Ylva Johansson och handlar om dödsolyckor på våra arbetsplatser.

Varje dag vinkar miljontals svenskar adjö av sina kära och nära när de går till arbetet, oftast med meningen ”vi hörs under dagen” eller ”vi ses senare”. Trots nollvisionen för dödsolyckor på jobbet miste tyvärr 58 arbetare sina liv under 2018 just när de utförde sitt arbete för att tjäna sitt land. Det var 58 människor som aldrig kom hem från arbetet – som den 20-åriga unga kvinna som klämdes till döds i en produktionsmaskin i Ronneby eller den 60-åriga järnvägsarbetare som klämdes mellan godsvagnar när han utförde ett arbete vid järnvägen i Borlänge.

Min fråga till statsrådet är: Vilka initiativ och åtgärder är arbetsmarknadsministern beredd att vidta för att rusta upp arbetsmiljöarbetet och för att förebygga dödsolyckor på våra arbetsplatser?

Anf. 74 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack, Kadir Kasirga, för att du här i kammaren tar upp en av de absolut viktigaste frågorna! Det är fullständigt oacceptabelt att en enda människa dör på eller av sitt arbete.

Under hösten ökade antalet dödsolyckor i Sverige. Vi har under flera års tid legat på knappt en avliden i veckan. Det är en oerhört hög siffra, tycker jag.

Hittills i år – det är nu den 7 februari – har tio människor förlorat livet på sina jobb. Nio av dem var anställda i svenska företag och ingår i den svenska statistiken, medan en jobbade i Sverige men var anställd av ett utländskt företag.

Detta är de absolut viktigaste frågorna på mitt bord, och det är de frågor jag ska ta tag i allra först. Jag tänker göra det som krävs för att vi ska vända utvecklingen och få ned dödsolyckorna i arbetet. Jag återkommer med mer i nästa inlägg.

Anf. 75 KADIR KASIRGA (S):

Fru talman! Tack, statsrådet Ylva Johansson, för svaret!

Vi socialdemokrater anser att för alla som går till jobbet, anställda eller företagare, bör rätten att komma hem efter arbetsdagen vara okränkbar.

Sedan har vi också en M-KD-budget som är gällande i dag. Där finns det biverkningar som påverkar arbetsmiljön. Hur ska vi hantera den frågan?

Anf. 76 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Arbetsmarknadspolitiken fick kraftigt stärkta resurser under förra mandatperioden och behåller de resurserna. Arbetsmiljöverket har kunnat anställa ungefär 100 nya inspektörer. Vi har en arbetsmiljöstrategi på plats med en nollvision. Vi har inlett ett omfattande arbete för att komma åt skurkföretagen.

Jag har nyligen bjudit in arbetsmarknadens parter och de berörda myndigheterna med deras experter liksom företrädare för de branscher som är särskilt drabbade för att tillsammans med dem diskutera och komma fram till vad som är mest verkningsfullt. Vi måste vända utvecklingen.
(Applåder)

Prot. 2018/19:49

7 februari

Frågestund

Lönediskriminering

Anf. 77 HILLEVI LARSSON (S):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till jämställdhetsminister Åsa Lindhagen.

Förra året tjänade män 12 procent mer än kvinnor i Sverige. Det betyder att kvinnor jobbar gratis efter kl. 16.02 varje arbetsdag. Det är då beräknat på en arbetsdag mellan klockan 8 på morgonen och klockan 5 på eftermiddagen. Det är nästan en hel timme som kvinnor jobbar gratis varje dag.

Detta får effekter på kvinnors löner och pensioner och bidrar till att många kvinnor har svårt att försörja sig och sina familjer. Detta är en stor orättvisa, men det är också ett stort strukturellt problem för hela samhället, inte bara för kvinnor.

Därför är min fråga: Vad kan vi göra för att bekämpa denna lönediskriminering mot kvinnor?

Anf. 78 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Tack, Hillevi Larsson, för frågan! Den är oerhört viktig. Även om vi tar hänsyn till en rad olika parametrar ser vi fortfarande att det finns en osaklig löneskillnad mellan kvinnor och män, och det är helt oacceptabelt.

Den föregående regeringen drev igenom att vi skulle ha lönekartläggningar varje år. Sedan har vi också en diskrimineringslagstiftning som tydligt säger att varje arbetsgivare ska vidta aktiva åtgärder för att motverka diskriminering.

Här har vi en utmaning. Dels känner inte alla arbetsgivare till lagstiftningen och att de har detta ansvar. Dels tror jag att det finns behov av att se om vi kan införa större sanktionsmöjligheter mot dem som inte vidtar aktiva åtgärder för att motverka diskriminering. Det handlar till exempel om det arbete med lönekartläggningar som arbetsgivare måste göra varje år. Det måste också leda till resultat. Ser vi att det finns osakliga löneskillnader måste de åtgärdas.

Anf. 79 HILLEVI LARSSON (S):

Fru talman! Jag tycker att det är väldigt bra att regeringen ställer tydliga krav, för detta är diskriminering som slår mot halva arbetskraften. Man kan tydligt se att det hela börjar när kvinnor får barn. Det är då de börjar diskrimineras. För män är det dock tvärtom: Chansen att få högre lön ökar faktiskt när de får barn. Det är ju inte klokt!

Lycka till i arbetet, ministern! Det är mycket viktigt!

Anf. 80 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Jag delar helt uppfattningen om kvinnors ekonomiska makt. De osakliga löneskillnaderna är ett mycket viktigt område när det gäller jämställdhetspolitiken.

Jag säger tack så mycket till Hillevi Larsson för att hon lyfte denna fråga.

Sveriges förutsättningar att klara en kommande lågkonjunktur

Anf. 81 MATHIAS TEGNÉR (S):

Fru talman! Jag har en fråga till finansminister Magdalena Andersson.

Ingen tycker om personer som går runt och berättar obekväma sanningar på en släktträff eller på ett kalas. Samtidigt är de personerna ibland viktiga, trots att de är irriterande, just för att de tvingar oss att se sanningen i vitögat.

Det verkar nämligen finnas en mänsklig brist: Vi tror att ekonomiska bubblor aldrig brister, och vi tror att högkonjunktur inte går över i lågkonjunktur. Men sanningen är nog att vi befinner oss på toppen av en högkonjunktur och att vi har en lågkonjunktur som lurar runt hörnet.

Min fråga till finansministern är helt enkelt: Hur väl rustat är Sverige för en lågkonjunktur?

Anf. 82 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Svensk ekonomi står oerhört stark. Efter de senaste årens ekonomiska politik är vi nu i ett läge där vi har ordning och reda i statsfinanserna. Våra statsfinanser ligger i linje med det överskottsmål som vi har i det finanspolitiska ramverket. Vi har betalat av på statsskulden, så vi har nu den lägsta statsskulden sedan 70-talet.

Vi har alltså ordning och reda i statsfinanserna, och där finns rejäla marginaler om det skulle behövas.

Därutöver har vi ett starkt utgångsläge på så sätt att det är väldigt starkt på arbetsmarknaden. Vi har den högsta sysselsättningsgrad som någonsin har uppmätts i något EU-land. Vi har en sjunkande arbetslöshet. Vi har en ungdomsarbetslöshet som har sjunkit tillbaka rejält. Vi har också en betydligt snabbare etablering för nyanlända på arbetsmarknaden.

Sverige har alltså ett starkt utgångsläge för alla eventualiteter.

Anf. 83 MATHIAS TEGNÉR (S):

Fru talman! Tack, finansministern, för ett betryggande svar!

Jag är ledamot från Stockholms län. Många kommuner i denna region har stora skulder just för att de har vuxit under 70-talet och 80-talet. Andra kommuner har en svagare ekonomi av andra skäl.

Min fråga till finansministern är: Hur kan vi, när lågkonjunkturen kommer, se till att säkra kommunernas ekonomi och därmed också säkra välfärden runt om i vårt avlånga land?

Anf. 84 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Vi har redan i de planer som finns mycket omfattande resurstillskott till våra kommuner och landsting, eftersom vi vet att det kommer att behöva anställas mycket personal där under de kommande åren på

grund av de demografiska förändringarna. Om vi skulle hamna i ett mer allvarligt ekonomiskt läge – detta är ren spekulering – finns det goda marginaler. Och resurser till kommuner och landsting brukar vara någonting som regeringar, faktiskt oavsett färg, prioriterar.
(Applåder)

Prot. 2018/19:49

7 februari

Frågestund

Januariavtalets följder för de ekonomiska klyftorna

Anf. 85 SULTAN KAYHAN (S):

Fru talman! Min fråga går till finansminister Magdalena Andersson.

De växande ekonomiska klyftorna skapar stor oro och skadar både sammanhållningen och solidariteten i vårt land. Vi socialdemokrater står för jämlikhet och för en stark välfärd. Samtidigt innebär januariöverenskommelsen en rad kompromisser, bland annat skatte- och avdragsförändringar som inte förbättrar fördelningspolitiken.

Hur avser finansministern att hantera detta?

Anf. 86 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det är helt korrekt att det finns en del skatteförändringar i januariavtalet som inte var det som vi socialdemokrater i första hand hade önskat, men man får alltid ge och ta i en överenskommelse.

Det finns också, i januariavtalet, viktiga åtgärder för att minska klyftorna. Det handlar inte minst om att vi vill säkra välfärden genom mycket omfattande resurstillskott till våra kommuner och landsting. Det finns en väldigt stark omfördelande kraft i det faktum att direktören och den som jobbar i receptionen får lika hög kvalitet på både sjukvård och äldreomsorg. Deras barn går förhoppningsvis också i samma skola.

Därutöver gick vi under förra veckan ut med förslag om att stärka ekonomin för de pensionärer som har det sämst ställt. Vi vill också höja pensionen för dem som har jobbat ett helt långt liv men som ändå har en alltför låg pension. Vi vill avskaffa pensionärsskatten.

Dessutom är ett syfte med den skattereform som ska genomföras just att man ska minska de ekonomiska klyftorna.

Anf. 87 SULTAN KAYHAN (S):

Fru talman! Tack för det väldigt socialdemokratiska svaret! Hur tror finansministern att ett utvidgat RUT-avdrag kan styras mer mot dem som verkligen behöver dessa tjänster så att det inte bara blir ett utökat Djursholmsavdrag?

Anf. 88 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Vi ska titta på om man kan göra något särskilt med RUT för äldre. Det tredubblade taket i RUT låter kanske som en större reform än vad det är. Det är väl 2 procent av dem som använder RUT-tjänster som slår i taket i dag, och de offentligfinansiella effekterna av detta utvidgande kommer att vara minimala.

Anf. 89 THOMAS HAMMARBERG (S):

Fru talman! Barbro Westerholm reste den väldigt viktiga frågan om ålderismen – direkt och indirekt diskriminering av äldre personer. Min fråga har anknytning till detta. Jag utgår från en mening i regeringsförklaringen där det utlovas att en oberoende institution för mänskliga rättigheter ska inrättas.

Detta är ingen ny fråga. Den har diskuterats i flera år. En ordentlig och ingående utredning har faktiskt gjorts, som har blivit liggande ett tag på det dåvarande Kulturdepartementet. Men det är en viktig fråga, och utredningen går igenom både vilket mandat en sådan här institution ska ha och hur institutionen ska organiseras. Det bygger delvis på de institutioner av liknande slag som finns i andra europeiska länder.

Min fråga är: Hur mycket mer förberedelser behövs för att börja förverkliga det löfte som ges i regeringsförklaringen?

Anf. 90 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Tack för att Thomas Hammarberg tar upp MR-institutionen! Detta har varit en jätteviktig fråga som den föregående regeringen har arbetat med. Det är klart att det som nu ligger framför oss är att se till att få institutionen på plats. Precis som Thomas Hammarberg beskriver är en utredning gjord. Nu behöver vi ta steg framåt för att få institutionen på plats, helt enkelt.

Vi får återkomma till exakt hur snabbt det kan ske, men det är en väldigt viktig fråga som vi behöver ta hela vägen in i mål.

Anf. 91 THOMAS HAMMARBERG (S):

Fru talman! Jag tror att ett problem som har skapat förvirring är att man har varit orolig för att en sådan institution skulle krocka med en del existerande institutioner, till exempel Diskrimineringsombudsmannen. Det måste man undvika. Detta måste bli en annan typ av organisation. Den ska inte behandla enskilda klagomål – det ska andra institutioner göra. Men jag hoppas att tiden nu har kommit att börja förverkliga denna idé, för den skulle förstärka skyddet av mänskliga rättigheter i vårt samhälle.

Anf. 92 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP):

Fru talman! Jag delar helt den uppfattningen. Arbetet för att förstärka och ständigt värna de mänskliga rättigheterna och driva utvecklingen framåt och se hur Sverige kan fortsätta att vara i framkant i fråga om mänskliga rättigheter både här och internationellt kommer att fortsätta med kraft. MR-institutionen är en viktig del i det arbetet framöver.

Kontanthantering i hela landet

Anf. 93 MONICA HAIDER (S):

Fru talman! Jag har en fråga till Magdalena Andersson angående kontanthantering. Kontanthantering i Sverige är en fråga som har varit aktuell ganska länge, speciellt sedan bankerna slutade att hantera kontanter och speciellt för oss som bor på landsbygden.

Nu har även företaget Kassagirot beslutat att säga upp avtalet med 300 ombud runt om i landet, av 460 totalt, bland annat i Alstermo, i Uppvidinge kommun, i Kronobergs län. Det innebär att det inte kommer att finnas någonstans i hela kommunen där man kan sätta in pengar, varken som förening eller som privatperson.

Det måste vara möjligt att hantera pengar i hela landet, och det är faktiskt viktigt för såväl privatpersoner som föreningar och företag att kunna göra det. Man ska faktiskt inte behöva ha pengarna i madrassen bara för att man bor på landsbygden.

Min fråga till Magdalena Andersson är därför vad regeringen menar att göra åt detta.

Anf. 94 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Monica Haider tar upp ett problem som finns i vår glesbygd, inte minst för äldre som bor där. Självklart ska det finnas möjlighet att ha kontanter runt om i hela Sverige. Det är inte bara regeringen som tycker det utan också riksdagen, där en enig parlamentarisk kommitté har kommit med ett förslag om att storbankerna ska ta ett större ansvar för kontanthantering.

Regeringen har med glädje mottagit förslaget och skickat ut det på remiss, och just nu pågår en remissammanställning på Finansdepartementet. Regeringen återkommer därefter i frågan.

Anf. 95 MONICA HAIDER (S):

Fru talman! I delbetänkandet föreslås att man till och med ska reglera kontanthantering i lag. Min följdfråga blir därför om det är någonting som regeringen kommer att överväga.

Anf. 96 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Detta har alltså varit ute på remiss, och det är ju en viktig del av lagstiftningsarbetet i Sverige att alla berörda instanser får möjlighet att lämna synpunkter. Just nu sitter man på Finansdepartementet och tittar igenom remissvaren. Därefter kommer regeringen att återkomma med sitt ställningstagande i frågan och, om det handlar om lagstiftning, lägga fram det på riksdagens bord.

Åtgärder för fler organdonationer

Anf. 97 GUSTAF LANTZ (S):

Fru talman! I SVT:s program *Svenska nyheter* slog nyligen Jesper Rönndahl ett slag för att fler svenskar ska anmäla sig till donationsregistret. Efter programmet förklarade 18 000 personer att de ville donera sina organ när de avlidit.

Jesper Rönndahl visade med sitt program att det finns en enorm potential för fler organdonationer i Sverige. Fler donationer räddar fler liv – så enkelt är det.

Om en satiriker från Lund kan åstadkomma detta tänker jag att staten måste kunna göra mycket mer, och därför blir min fråga till finansminister Magdalena Andersson: Hur arbetar regeringen för att möjliggöra fler organdonationer i Sverige?

Anf. 98 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jesper Rönndahl gjorde en fantastisk succé i samband med tv-programmet i fredagskväll. Nu hoppas jag att alla som tittar på tv från den här frågestunden i riksdagen också anmäler sig till Socialstyrelsens donationsregister så ska vi se om Gustaf Lantz och jag lyckas göra samma succé. Jag hoppas naturligtvis också att ledamöterna som sitter här i kammaren gör vad de kan för att uppmärksamma fler på att det är viktigt att anmäla sig till detta register.

Regeringen sitter inte stilla, inte heller före Jesper Rönndahl, utan har tillsatt en utredning och gett Sten Heckscher i uppdrag att se hur man kan öka antalet organdonatorer i Sverige. Utredningen kommer att överlämnas till regeringen, och sedan vidtar sedvanlig beredning. Regeringen vill naturligtvis göra mer i frågan.

(Applåder)

Anf. 99 GUSTAF LANTZ (S):

Fru talman! Det låter väldigt bra att finansministern är inne på samma spår som jag. Jag är en otålig typ och kommer därför inte att sitta och vänta, utan jag kommer också att vara aktiv i frågan.

Precis som finansministern är jag ofta ute och talar, inte minst i vårt parti, och då har jag noterat att rättvisemärkt choklad är en populär gåva. Det är bra, men nästa gång skulle det också passa att någon lägger i ett kuvert att de har anmält sig till donationsregistret, så är jag nöjd med den presenten. Det kanske även finansministern är när hon kommer till Uppsala län.

Anf. 100 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Om Gustaf Lantz bjuder in mig till min hemstad Uppsala kommer jag gärna, och jag tar gärna emot presenter av många organdonatorer. Vi kanske kan göra gemensam sak på vår gamla gymnasieskola till exempel.

(Applåder)

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 10 Bordläggning och beslut om förkortad motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2018/19:44 Möjlighet för företag i Förenade kungariket att under viss tid driva värdepappersrörelse utan krav på tillstånd

2018/19:46 Extra ändringsbudget för 2019 – Kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken

Kammaren biföll regeringens förslag att motionstiden för prop. 2018/19:44 skulle förkortas till åtta dagar.

EU-dokument
COM(2019) 55 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om
ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller medlen för den
särskilda tilldelningen för sysselsättningsinitiativet för unga

Prot. 2018/19:49
7 februari

Motion
med anledning av prop. 2018/19:37 Anpassning av lagen om passagerar-
register till EU:s dataskyddsreform
2018/19:3024 av Johan Pehrson och Jonny Cato Hansson (L, C)

§ 11 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 6 februari

2018/19:55 Nationell primärvårdsreform
av *Acko Ankarberg Johansson* (KD)
till socialminister *Lena Hallengren* (S)
2018/19:56 Sysselsättningseffekter av januariöverenskommelsen
av *Niklas Wykman* (M)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)
2018/19:57 Säkerhetsbedömning inför försäljning av fastigheter
av *Mikael Oscarsson* (KD)
till statsrådet *Ardalan Shekarabi* (S)

§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 6 februari

2018/19:144 Ordningsvaktens befogenhet och utbildning
av *Linda Westerlund Snecker* (V)
till statsrådet *Mikael Damberg* (S)
2018/19:145 Bristande säkerhet i Svenska kraftnät
av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)
till statsrådet *Anders Ygeman* (S)
2018/19:146 Längre och tyngre lastbilar samt längre tågset
av *Magnus Jacobsson* (KD)
till statsrådet *Tomas Eneroth* (S)
2018/19:147 Industrispionage
av *Jessica Rosencrantz* (M)
till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 6 februari

2018/19:21 Åtgärder för att få fler poliser i Sverige

av *Tomas Tobé* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:24 Nekat uppehållstillstånd för personer som bott i Sverige länge

av *Anders Åkesson* (C)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:23 Fjärde generationens kärnkraft

av *Erik Ottoson* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2018/19:26 Klimatmålen

av *Maria Malmer Stenergård* (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:25 Öppnande av bankkonto

av *Ulla Andersson* (V)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2018/19:30 Prioritering hos tullen

av *Cecilia Widegren* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:40 Livsmedelsförsörjning och krisberedskap

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:31 Vätterns dricksvatten

av *Betty Malmberg* (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:39 Gårdsförsäljning av alkohol

av *Betty Malmberg* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:36 Kronofogdemyndigheten i Hudiksvall

av *Lars Beckman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:37 Tidiga insatser i skolan

av *Jimmy Loord* (KD)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2018/19:41 En ny viltmyndighet

av *Åsa Coenraads* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:42 Viltövervakning som uppdrag

av *John Widegren* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:44 Viltövervakning av smittsamma sjukdomar

av *Åsa Coenraads* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:43 Förstärkning av Tullverket inför brexit
av *Cecilia Widegren* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:46 Moderniserad valprocess
av *Markus Wiechel* (SD)
till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2018/19:45 Bistånd till Tanzania
av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2018/19:28 Djurrättsterrorism
av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:55 Åtgärder mot djurrättsterror
av *Lars Hjälmared* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:48 Nedsatt moms på livsmedel
av *Jörgen Berglund* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2018/19:51 Försvarsanslag
av *Lars Püß* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2018/19:50 Känslig infrastruktur
av *Lars Püß* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2018/19:53 Alliansfrihet
av *Lars Püß* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2018/19:58 Brottskod för djurrättsextremism
av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:57 Rekrytering av officerare
av *Beatrice Ask* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2018/19:62 Transportstyrelsens stopp i fråga om ny fordonsteknik
av *Anders Åkesson* (C)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:60 Styrningen av Svenska kraftnät
av *Anders Åkesson* (C)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2018/19:66 Partnerskap med Afrika
av *Ludvig Aspling* (SD)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

**2018/19:65 Strängare straff för vållande till annans död vid fordons-
trafik**
av *Ellen Juntti* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:69 Rasmässig eller etnisk profilering inom rättsväsendet
av *Linda Westerlund Snecker* (V)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

- 2018/19:72 Antalet vargar**
av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)
- 2018/19:74 Effektbrist i Skåne som hämmar tillväxten**
av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
- 2018/19:90 Hallands framtida energiförsörjning**
av *Lars Püss* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)
- 2018/19:75 Ökad otrygghet i Uppsala**
av *Marta Obminska* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:77 Migrationsverkets regleringsbrev**
av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:76 Konsekvenser av den så kallade gymnasielagen**
av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:79 Kompetensutvisningar**
av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:84 Kompetensutvisningar**
av *Lars Beckman* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:78 Åtgärder för att få fler personer som nekats uppehållstillstånd att lämna landet**
av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:81 Id-kontroll och visitation av besökare till boende på förvar**
av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:80 Beredningskravet för migrationspolitiska förslag**
av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:82 Hanteringen av migrationspolitiken i Sverige**
av *Johan Forssell* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:83 Anhöriginvandring**
av *Lars Beckman* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)
- 2018/19:85 Expertskatten**
av *Johan Forssell* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
- 2018/19:87 Hot och våld mot djurägare**
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)
- 2018/19:88 Kostnaden för flytten av Sidas huvudkontor**
av *Magdalena Schröder* (M)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 15.15.

Prot. 2018/19:49
7 februari

Sammanträdet leddes
av förste vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 12.23 och
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Avsigelser.....	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 4 Anmälan om vice gruppledare för partigrupper	3
§ 5 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	3
§ 6 Anmälan om faktapromemoria	5
§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott	5
§ 8 Svar på interpellation 2018/19:39 om arbetslöshetsmålet.....	5
Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	5
Anf. 2 JAN ERICSON (M)	6
Anf. 3 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	7
Anf. 4 JAN ERICSON (M)	8
Anf. 5 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	9
Anf. 6 JAN ERICSON (M)	10
Anf. 7 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	10
Ajournering.....	11
Återupptaget sammanträde.....	11
§ 9 Frågestund	11
Anf. 8 ANDRE VICE TALMANNEN	11
<i>Finansiell beredskap inför en framtida lågkonjunktur .....</i>	<i>11</i>
Anf. 9 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M).....	11
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	12
Anf. 11 MATTIAS KARLSSON i Luleå (M).....	12
Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	12
<i>Ursprungsmärkning av kött.....</i>	<i>12</i>
Anf. 13 ANGELICA LUNDBERG (SD).....	12
Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	13
Anf. 15 ANGELICA LUNDBERG (SD).....	13
Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	13
<i>Åtgärder för att behålla el- och gasbilar i Sverige.....</i>	<i>13</i>
Anf. 17 RICKARD NORDIN (C).....	13
Anf. 18 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	14
Anf. 19 RICKARD NORDIN (C).....	14
Anf. 20 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	14
<i>Välfärden och de aviserade skattesänkningarna i januariavtalet .....</i>	<i>15</i>
Anf. 21 NOOSHI DADGOSTAR (V)	15
Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	15
Anf. 23 NOOSHI DADGOSTAR (V)	15
Anf. 24 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	15

<i>Sveriges bistånd till de palestinska områdena</i>	16	Prot. 2018/19:49
Anf. 25 LARS ADAKTUSSON (KD)	16	7 februari
Anf. 26 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	16	-----
Anf. 27 LARS ADAKTUSSON (KD)	16	
Anf. 28 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	16	
<i>WHO:s kampanj mot åldersdiskriminering</i>	17	
Anf. 29 BARBRO WESTERHOLM (L).....	17	
Anf. 30 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	17	
Anf. 31 BARBRO WESTERHOLM (L).....	17	
Anf. 32 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	17	
<i>Investeringar i välfärden</i>	17	
Anf. 33 EVA LINDH (S)	17	
Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	18	
Anf. 35 EVA LINDH (S)	18	
Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	18	
<i>Prioriteringar av biologisk mångfald i utvecklingssamarbete</i>	18	
Anf. 37 MARIA GARDFJELL (MP).....	18	
Anf. 38 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	19	
Anf. 39 MARIA GARDFJELL (MP).....	19	
Anf. 40 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	19	
<i>Regeringens arbetslöshetsmål</i>	19	
Anf. 41 HANIF BALI (M)	19	
Anf. 42 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	20	
Anf. 43 HANIF BALI (M)	20	
Anf. 44 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	20	
<i>Antalet avvisningar och säkerhetsklassade tjänster till obehöriga</i>	20	
Anf. 45 KATJA NYBERG (SD)	20	
Anf. 46 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	21	
Anf. 47 KATJA NYBERG (SD)	21	
Anf. 48 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	21	
<i>Kvinnosjukdomar</i>	21	
Anf. 49 HELENA VILHELMSSON (C).....	21	
Anf. 50 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	22	
Anf. 51 HELENA VILHELMSSON (C).....	22	
Anf. 52 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	22	
<i>Utredning om ett hållbart arbetsliv för föräldrar</i>	23	
Anf. 53 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	23	
Anf. 54 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	23	
Anf. 55 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	23	
Anf. 56 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	23	
<i>Nedskärningar på Arbetsförmedlingen och likvärdig service i hela landet</i>	24	
Anf. 57 SERKAN KÖSE (S).....	24	

Anf. 58 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	24
Anf. 59 SERKAN KÖSE (S)	24
Anf. 60 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	24
<i>Valet i Zimbabwe och det svenska parlamentsstödet</i>	25
Anf. 61 LUDVIG ASPLING (SD).....	25
Anf. 62 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	25
Anf. 63 LUDVIG ASPLING (SD).....	25
Anf. 64 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	25
<i>De lokala jobbspåren</i>	26
Anf. 65 JOHANNA HARALDSSON (S)	26
Anf. 66 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	26
Anf. 67 JOHANNA HARALDSSON (S)	26
Anf. 68 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	26
<i>Åtgärder mot rasprofilering</i>	27
Anf. 69 AYLIN FAZELIAN (S).....	27
Anf. 70 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	27
Anf. 71 AYLIN FAZELIAN (S).....	27
Anf. 72 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	27
<i>Dödliga arbetsplatsolyckor</i>	28
Anf. 73 KADIR KASIRGA (S)	28
Anf. 74 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	28
Anf. 75 KADIR KASIRGA (S)	28
Anf. 76 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	28
<i>Lönediskriminering</i>	29
Anf. 77 HILLEVI LARSSON (S).....	29
Anf. 78 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	29
Anf. 79 HILLEVI LARSSON (S).....	29
Anf. 80 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	30
<i>Sveriges förutsättningar att klara en kommande lågkonjunktur</i>	30
Anf. 81 MATHIAS TEGNÉR (S).....	30
Anf. 82 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	30
Anf. 83 MATHIAS TEGNÉR (S).....	30
Anf. 84 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	30
<i>Januariavtalets följder för de ekonomiska klyftorna</i>	31
Anf. 85 SULTAN KAYHAN (S).....	31
Anf. 86 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	31
Anf. 87 SULTAN KAYHAN (S).....	31
Anf. 88 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	31
<i>En oberoende institution för mänskliga rättigheter</i>	32
Anf. 89 THOMAS HAMMARBERG (S).....	32

Anf. 90 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	32	Prot. 2018/19:49
Anf. 91 THOMAS HAMMARBERG (S)	32	7 februari
Anf. 92 Statsrådet ÅSA LINDHAGEN (MP)	32	-----
<i>Kontanthantering i hela landet</i>	32	
Anf. 93 MONICA HAIDER (S)	32	
Anf. 94 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	33	
Anf. 95 MONICA HAIDER (S)	33	
Anf. 96 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	33	
<i>Åtgärder för fler organdonationer</i>	33	
Anf. 97 GUSTAF LANTZ (S)	33	
Anf. 98 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	34	
Anf. 99 GUSTAF LANTZ (S)	34	
Anf. 100 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	34	
§ 10 Bordläggning och beslut om förkortad motionstid	34	
§ 11 Anmälan om interpellationer	35	
§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar	35	
§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor	36	
§ 14 Kammaren åtskildes kl. 15.15	39	